

Latweeschu Awises.

52. gaddagahjums.

No. 50.

Dreschdeenä, 12. (24.) Dezember.

1873.

Redakteera Adresse: Pastor Sakranowicz, Luttrigen pr. Frauenburg, Kurland.
Erfpedizija Besthorn k. (Meyher) grahamtu bohde Jelgawä.

Latweeschu awises tohpä ar peelikkumu „basnijās un skolas sinnas“ us jaunu 1874. gaddu maksahs tā lihds šchim: **Jelgawä** saņemmoht 1 rubl. f. un par pastī peesubtoht 1 rubl. 50 kap. f. Apstelleschanas peenems: **Jelgawä awischu nammä** Besthorna k. (Meyhera) leelä grahamtu bohde pee tirgus platšča; **Rihgä** Daniel Minus k. kantori, teatera un wehwer eelas stuhri; pee Dr. Buchholg k. leelä Aleksander eelä Nr. 18 un Braktu Buschu k. grahamtu bohde.

Nahditajis: Wisjannalabs sinnas. Dabwadas sinnas. Keisarenes Katriņas, tajs leelabs peeminas alminā atlohschana 24. Nov. 1873. Lebwa brablis is Meschineekem. Jauna grahamta. Labbibas un preischu tirgus. Atbilbas. Sluddinaschanas.

Wisjannafahs sinnas.

Berline. Waldibas awises sinna, ka keisars Wilhelm ar kallaflimmibu zeeschoht. Pruhšču landaga peenahmuš to no ministerijas preeščzeltu likkumu par ziwil-laulibu. Schis likkums pamehl, ka laulibas, pirms basnijās tohp eefwehtitas, papreešč janostiprina no ihpaschi us to eezel-lamahm laulibas teefahm. Redsefim waj arri lungu nams šcho likkumu awstiprinahs. Waldibas awises isfluddina jaunu swehrestibu, pehz kurras us preešču bistapi taps swehrinati.

Schweizijas waldiba us beidsjamo pahwesta rakstu par atbitdu demusi, ka pahwesta subtitam ir laipni bet arri stipri peekohdinajust, Schweizijas rohbeschas atstah.

Par **Hollandeeschu** larru ar Atschineeschem nahk sinnas, ka Nwesappi zeetokfni scheem atrahmuschi un taifotees ar wifšu spehtu Atschineeschus apfaroht. R. S—z.

Schi rekruschu dohschana noteel pehz teem pascheem agrafeem likkumeem. Iif preešč dsi klahs Kreemu semmes krohna semneekem, kas lihds šchim 22. gaddu wezjumä pee lohsehm nahza, taps arri tas gaddagahjums jauneku, kas 20 g. wezzi klaht nemti, lai pee nahkoshä gaddä gaidamas jaunās rekruschu buhschanas, weens gaddagahjums tur ne-aiseetu garram. Us Baltijas gubernahm tas neshmejahs.

No Samaras. Is Busuluk aprinā, fur tas truhkums jo leels ir schinnis deenas grahamata atnahkusi, fur rakstijajis falkahs pats ar sawahw azzibm to redsejis: Wirsch bij zeemä naktskobrтели mehmis, te leels lauschu pulks faskrehja un kuhdsahs, lai teem dohd maifi. Wihri krustu mesdami fritta us zelkeem, feewas nessa sawus behrnus, un raudadamas brehja: Dohd mums maifi. Ta waideschana irr nemittejama. Behrneem dohd druzinā ehst, leel tad jau pulkfi. 3. deenā minnus gultās, aistaisa flehkus, lai behrni eemeeg un mittahs pehz maifes raudahst. Dauds weetas tik is pahdeenas dohd ehst un ta patti barriba irr deefgan behdiga. Daschā mahjä fainneeks zeesch baddu, bet negribb wehl kertees klaht pee tabs labbibas teefas, ko fehklai nolizzees, jo sinn, kad nebuhs fehklas, tad arri turpmafam gaddam affal badda breefmas gaidamas. S.

Daschadas sinnas.

No eekschemehm.

No Kursemmes wakkara puffes 28. November. Oktober mehnefs bij schogadd filts pee 9—15 grahdeem un kad arri leetus bij, tad bij filts pehrkona leetus. Birmais sneegs nokritta 3. November, bet 4. atkal ar leetu beidsahs. Nahdahs, ka gaidama seema nepastahwiga un lehna buhs; laudis teizahs melcha gulbus wehl Oktober mehnefi redsejuschi no schejeenes prohjam eimam. Wehtras gais mums beeschi usbruhk.

Arri **Leepajā** bijuschu tee skunsts behrni Laura un Mathilde Herrmann, weena 11 ohtra 9¹/₂ gaddus wezza, kas reiso apfahrt un arri Leepajā lohti skunstigi un jauki us pijolehm spehlejuschas, tā ka bijis ko klaufitees, ko brihnitees. E. F. S.

No Breekules puffes. Mufsu dselsjekam tohp taggad tik dauds fraktes un labibas peewestas, ka waggonu truhkums stipri tohp mannihts. Kahds kungs no dselsjekka preeščneezibas fazzija, ka taggad us ahtru rohku wajagohht 1400 frakts waggonu no jauna apgahdaht, ja wiffas apstelleschanas gribb kahrtigi isgahdaht. Leepajai Jelgawas- un ihpaschi Naswilischkas zeesch (no Dinaburgas) tik dauds labbibas peeweddis, ka truhkstoht kuggu, to aishwest. Leepajā maksajohht par labbibu augstaku tirgu ne tā Rihgä. Leepajā weenam tirgotajam eefohht tik leela andele, ka tas saweem algadscheem pee waggonu un kuggu lahdeschanahtm weenā paschā deenā ismaksajis 1350 rbl. deenas algas.

Formshatu-Breedeneeku lauku muishā 9. Oktober jaunai meitai kuklama maschine kahju leela weeta no meefas atrahmusi. Zaur daktera kunga ruhpihu ahrsteschanu buhschoht gan tik tahlu atspirgt, ka nahkoshā nedela fahks ar kohka kahju eet.

Meschneeku Ruhku gruntineekam laidars un rija 7. Oktober pa paschu basnijaliku ar ugguni aishghja. Schkas gan bij apdrohschinatas, bet tas, kas ehkās eekschā bijis, ne. Sadegga wairahk tā 120 birkawi feena un ahbolina, falmi, pellewas, teefa ausu un rudsu. Grun

tineekam fahde lohti leela. Nahburgi, ihpafchi zeen. dsimtkungs sneedfa apbedinatam palihdsigu rohku.

—g.

Ji Baldohnes. Kalnastrautneef fainneekam rija 16. November wehlu waffarâ ar uggumi aifgohja. Eklas wehrtibu nepeeminnoht, irr mahju fainneekam 100 rbl. fahde notikkufi. Linnu mafchine, 500 kuhli jumta falmu un pa dallai lohpu mitteklis fadeggufchi. Rai-minu fainneeks, kas tai pafchâ rija linnus eefehris un firgu pee linnu mafchines bij aifjuhdsis, irr pee 200 rbl. wehrtiba fahde krittis. Sainneeks un winna ftrahd-neeks gribbedami zil ne zil no linneem fo glahht, kâ arri to aifjuhgtu firgu ifdabuht, tik ne pafchi bij breefmas palikkufchi. Abbi no ugguns eewainoti wihri gull wehl gruhhti flimmi. Zaur fahdu wainu ugguns ifpruzzis, nau finnamâ.

Laudis daudfahrt dohma petroleju tapat kâ linn-fehllu eku pirtis un rijâs bruhfeht, jebfchu pahrfarfejees petrolejs ugguns tuwumâ nau wis tik drohfscha leeta.

C. S.

Kâ grahmatahm daschu reis fahjahs. 12. Oktober weens no Pehterburgas fuhrtija grahmata uf Doh-beli Kursemmê. Adresse bij pa wahzifki, bet tee wahrdi „Dohbele Kursemmê“ bij arri pa freewifki usrafftiti. Schi grahmata dewahs zellâ un gar Dinaburgu noftrahja uf Wahzemmî; wiffupirms tur nonahza uf Döbbeli pee Zerscheimas, no turrenes gahja uf Döbelu Salfchu semmê, tad uf Döbbelni Braunschweigâ un nekur fawu wihru ne-atrasdama greefahs noflummufi atpakkal uf Kreewusemme ar to wirsrafftu „ne-useimamâ“. Tê nu tad eegreesa zellâ un Novemberi atmahza Dohbeles meestâ Kursemmê.

Par tahm Kursemmê eeriktejahm lohpmuifcheku ffohlahm muhsu lihdsifhinnigahs finnas no augfchsem-mes, tapat no Kuldigas u. z. aprinkeem israhda, ka uf nowaddu peepalihdsibu fhinni leetâ nau zerrams. Weeni atfazahs uf leelahm rentehm (weetahm tas arri gan irr), ohtri uf wahjahm gannibahm, fur labbaka waisla newar-reht padohstees, zitti uf truhfstofochu magafinas kapitali u. t. pr. Kâ leekahs leelajahm pulkam arri zaur zaurim truhft wehl tahs dsiffakas nojehgschanas, kahds labbums tur ihsti warr atlehht, tapat arri ne-ustizziba un weltiga baitofchanahs no wehl leelakahm nastahm mafakas usnem-moht irr dauds pee tam wainiga, ka to leetu kâ gan newarrehis iswest, kâ bij nodohmahts. Tik par to weenu finnu pee tam preezajamees, ka gandrihs wiffur pag. wez-zakee un amatu wihri irr fawu leelako labprahrtibu tai labbai eeriktef rahdiufchi; laut gan winni no zittu bal-feem pahrbalfoti, tad tomehr redsam, ka amatâs zaur zaurim stahw tee gaischakee nowaddu lohzeffi. S.

No Jaun-Platones mihli peefuhrtitas finnas pahrunna to Deewa fwehtibu pee wiffadeem lauku un dahrsu augleem un tahlahf raksta kâ: „Balku flimmiba, kas fchowaffar pee mums parahdijahs un 3 zilwekus nahwei uppureja, nu paldeews Deewam gan mittejufees, bet fchai weetâ nu atkal zitta, breefmiga kaite fahf plohsfitees: prohti, firgu sagli fawu amatu leeliskam fahf

ftrahdaht; neween naktis un nowaffarâs, bet ir febbakâs pehz pusdeenâs firgu pee frohga bes waktneeka newarr atfahht. — Muhfu nowadda wahrdâ wehsturei un leelam laffitaju pulkam wehl fwefeh un dasch labs warbuht weh-letohs ir ar scho widdu wairahf eepafihtees, bet fhim brihscham ne fo ihpafchi wehrâ leekamu ne-atrohdu, fo tauteefcheem preefchâ nest, tad beidsfoht tik pahri fohlus gribbu peeminneht, fo Jaun-Platoneeki beidsamajâ laikâ uf preefchu fpehrufchi: 1) Pagasta zeffi pee mums stipri teef kohpti un eet wairumâ, kâ ka ar laiku ap katra fain-neeka lauku buhs brauzams zeffch; 2) arri par to pagasta waldona fawâs pahrspeedumâs jau pahri wahrdus irr ifmettufchi, ka buhtu gan wajjadfihgs, arri muhsu leelam pagastam ffohlahs nammu gahdaht, jo tahda Jaun-Platones pagastam lihds fhim deemschehl wehl truhft! Bet deewsfium, waj tas arri jau fhinni gaddu fintenî notiks.

Weens Jaun-Platoneeks.“

Straupes draudses komiteja preefch Samaras badda zeetejeem irr pirmo dahwanu eefuhrtijufi ar 75 rbl. 40 k. ar to finnu, ka fchi dahwana lai nahf wiffupirms par labbu muhsu nabagu latweefchu un iggaunu brahteem, kas uf Samaru nogahjufchi, tur leelu laimi zerredami un tur fwefchumâ jo wairahf dabuhs truhkuma behdas baudiht, ne kâ turrenes laudis. Tahlahf eewehrojohht, ka nabagu dahwanas fanemt tik tahdeem buhs, kam pafcheem nau wairs zerriba fo pelniht, dahwanataji arri to wehl wehlahs, ka tahdeem, kas ar laiku to fpehtu atdoht, buhs no tahs naudas tik kâ aifleeneht un fo tee ar laiku tad atkal atdohtu, to lai ifleeta uf latw. un iggaunu ffohlahm Samarâ u. z. (B. f. St. u. L.)

Par Samareefchu behdahm raksta weens no turrenes palihds. kom. sekreteereem: „pafsi irr pehz labbibas fuh-titi, bet zeffi besdibbenaini un firgi kâ ifwahjejufchi, ka 2 deenâs tik fpehja 30 werstes no-eet. Kam firds buhtu kâ almins, tam ta tuhst tahs familijas apmeklejoht un tahs breefmas redsoht. Ne mas nau noredsams, kâ lai glahbj no badda nahwes, ir ar 1½ milionu tas wehl nebuhâs ifdarrams. Ufnahza aufsums un nu tik redsam tahs ihstahs badda behdas; firds trihz, par to rakfsoht. . .“

Lohti wajjadfiga leeta gan buhtu, kad jo flaidras finnas israhditu, fur un zil leels tas truhkums katra ap-gabbalâ tur Samarâ irr, waj nauda waj labbiba fuh-tama, kâ tur to palihdsibu ifdara? Kad 1868. un 1869. g. leelais truhkums bij Iggaundâs un Widsemme, tad tik zaur ihstu fahrtibu un fuhru gruhthu darbu to panahza, ka gallâ warreja ar preeku leezinaht, ka neweens nebij baddâ miris, nabagotaju flaitis nebij audsis, un laudis stiprâ zerriba atkal lifka rohkas pee darba. Bij par behrneem gahdahts ffohlahs nammâs, par flimneekem, un arri par to leelo leetu, prohti ka fehklas laukeem nahf-fcham gaddam netruhktu.

Wendras basuizâ ohtrâ atwentê, 9. Dezember irr eefwehtihis pirmâis pulziufch kurlmehmo iggaunu behruu, kas ffohlâ ismahzijufchees runnaht; laudis ir pat if tahlenes bij fanahkfufchi, redseht un lihds preezatees par fchi krittiga mihlestibas darba augteem.

No **Dinaburgas** pusses, 25. Novbr. Kad zilwekš lahdu laiku irr puhlejees un ar ihpafchu noluhku tikkufchi strahdajis, un kad nu pehdigi to usnemto darbu ar Deewa palihgu irr beidsis, tad tas pahrdohma un apstatta, lahduš auglus un lahdu pelnu winnam tas pahrlaistais puhlinfch neffis. Tapat arri mehš — lauku darbus jau labbi fen beigufchi taggad us famu fchigadda plauju raugamees, kas leelu daschadibu turra: zitta semkohppja puhliuus to bagatigi atmafaja, bet dascheem tik knappu maifes kummosu peefchlihra. Zaur zaurim rehlinajohť jafalka, ka fchihš pusses plauja tik tahda middifchfiga, lai gan wiina no waffaras eefahťuma leelu fwehtibu apfoblija. Kweefchi, kas fchē mas teel fehti, bij it brangi pa-angufchi, arri rudfeem nekaf nekafiteja, tikkai fihki graudos; meefchi no leela faufuma weetahm panihka, aušas wiffur labbas no auguma, bet weetahm graudi no ruhfa leetus wainoti un talab knappi rafmo, firai, lehzas un linni ittin labbi, kartoffeli smaggala semmē iſdewigaki, ne ka weeglā smilts semmē, wiffur weffelē, — dahrsa auglu pušlihds, abholinfch bij paknappi, turprettim plawas feens papilnam audsis, abbus dabujahm fmuflā feena laika eewest. — Muddens bij preefch plaujas nonemfchanas un seemas labbibas eefelfchanas deefgan iſdewihgs, talab arri eefehťee rudfi un kweefchi lihds fallam kreetni eefehla. Ur weffelibu tikklabbi pee zilwekeem ka pee lohpeem muhfu apgabbala ne-eet teizami: zilweki allafch flimmo un mirst ar baklahm un zittahm fehrgahm, gohwju lohpus dauds weetas leelais mehriš, kas pa dšelfzefku no Kreemusemmes ar barrojameem lohpeem fcheit kkuwa atwests, glufchi iſnibzinaja, par prohmi: Kalkuhnes muifchaj aifgahja pohstā wifš lohpu pulks (59 gabbali), Grihwas meesta eefihwotajeeem 26 lohpi u. z.; arri aitas un zuhlas dascheem nihkufchaf. Wehl warru pafinroht, ka jaunais dšelfzefch, ko iſgahjuſchu waffaru no Kalkuhnes ſtanzijas us Nadſiwilifchku ſtanziju buhweja, nu irr gattaws un jau publikai preefch bruhka nodohť; braufchana eefahťahš 1. Nov., ikdeenaf eet no katra galla reifi wagonu rinda ar brauzejeem un reifi ar prezzehm. Wehlu, ka arri fchis dšelfzefch zilwezibas labklahfchanu palihdšetu weizinaht.

T.

No ahrsemnehm.

Iſ ahrsemnehm irr taf leelais notikkums, ka Franfchu augsta karra teefa (7 generati), kas ſpreeda par marſchallu Baſehni, waj taf nau blehſcha darbs, ka winfch ſtipro Mezzas zeetokfni lihds ar 150 tuhft. karra ſpehka padohdamees Bruhſchu rohtas nodewis — galla noſpreeda, ka Baſehns irr wainihgs un pelnijis apfaunofchanu un nahwes ſtrahpi. Baſehns famu ſpreedumu dširdedams irr palizzis no waiga it meerihgs, tik tad ſaluhſis, kad nu nahkufchi wiina laulahť draugs, raddi un adjutanti apfweizinatees. Tai noſpreetai apfaunofchanai bij tā janoteel, ka karra ſpehka preefchā generatim norauj polettes un mundeera knohpes, wiina ſohbinu ſalauſch un noſweefch pa kahjahm un tad beidsohť wiina noſchauj. Tā tad nu karra teefa bij weeglajeem Franfcheem ihſti iſtikkuſi, nu bij Franzija atkal gohdā, jo ne Bruhſchi, bet blehdis bij wiinaus faunā padewis. Bet

paſchi tee karra teefas kungi tomeht turreja par peenahkumu Franzijas preſidentam, ka rohkā ta apſcheloſchanaš rekte ſtahw, neſt preefchā aifluhgſchanu, lai tahda ſchchlaſtibu. Un preſidents irr pahrgrohfijis to ſpreedumu, ta ka Baſehns tik paſaude wiffus famus gohdus un tohp uſ 20 gaddeem uſ lahdu fallu par zeetumneeku nodfihťs. — Bet nu Baſehna draugi taifahš zelt tahdas pat ſuhdſibas pret dauds zitteem, arri paſchu taggadejo preſidentu.

Bruhſchōs ta ſtrihdes leeta pret kattolu biſkapeem degg pilnās leefmās; Poſenes erzbiſkafas famā atbildas rakſtā ſalka, ka patš no amata ne-afkahpfees un ka wifſafas paſaulš warra newarr wiina iſ wiina biſkapa amata iſzelt, waldfchana ar warru warroht wiina zeetumā liſt un nokaut, bet ne wiš to Deewa ſaiti ſtarp wiina un wiina gannamu pulku pohſtiht. No waldfchana par wiina noſeegumeem ſauzohť, to winfch turroht par to leelako gohdu un ſwehtako amata darbu. Tā tad nu tapš ſem tahš jaunzeltahš baſnizteefas ſpreeduma liſts; kattoli atkal wirknejahš kohpā, ka warr uſ to beidsamo peefſtahweht famus biſkafus un preeſterus.

— No tahš dauds mekletahš **Beklera Anninaš**, ko beidsohť atradda nokautu, irr taf ſlepkawa rohkā dabuhts; irr wehl ſehns no tik 16 gaddeem, teefa taggad irr tam noſpreedufi 15 gaddu ſmagga zeetuma.

Wahzſemmē preefch ugguns dšehfeju beedribahm irr iſgudrota ſawada zeppure, kurrā famu galwu eebahſis warr eet paſchōš beesōš duhmōš eefchā un tomeht weegli dwaſchu wilkt. Zeppure irr azzu weetā ſtikla lohdfini, kurrus warr ar weenu noſlauziht. Ahrenes gaisš eet zaur feetu, kurrā kehmiſſas ſahles tohs duhmus un twaifus aprij, tā ka paleel par ſklaidru gaiſu, ko warr eewilkt. Ur tahdu zeppure warrehs it tuwu pee uggunsgrchka klahť eet un dauds weetas ta irr ta leela leeta, ka warr zaur duhmeem drohfchi pee-eet, kur ugguns patlabban wehl taifahš.

Uſ **Wihnes** iſſtahdes bij redſami un tohp taggad jau Italiā, Wahzſemmē, Englantē u. z. dauds mallās nammi no dšelfš zelti. Tur Wihnē ſtahweja iſſtahditi dšelfu namš preefch ſtrahdneeku ſamilijahm, weena ſakkumu pilš, baſniza, ſkohlā, gaſtuſis u. z. wiš no galwanifeereta dšelfš taifihťs, tā ka nekad neruhſš. Seenas irr no eefcheneš ar dehteem iſſiſtas un ar woiloku (filzi) ohderetas. Amerikā jau dauds weetas atrohd baſnizas, kur ſtahwā ne ko ziltu neredš kā dšelfi un glahſi. Schēe dšelfu nammi ihpaſchi derrigi preefch laſaretehm, ne tik kā irr ugguns drohfchiba, bet arri taf, ka lippigas flimmibas nedabuhu ſeenās eefihſtees; turklahť irr lehtas un ſchurp turp pazillajamaš. Weena gattawa laſarete ar 30 gultu weetahm un gultahm, kas uſ ſedderehm, 60 wiffadeem lehnkrehfleem, 30 madratſcheem un gultu peederrumeem, 23 ſkappeem, kehki, kaminu un kambariſcheem — wiš taf tohp no Wihnes uſ Odeſſu atſkappehts, uſzeltš un maſfa tik ſtarp 4 un 5 tuhſtoſchi rubl. Par buhwehm runnajoht peeminn arri to, ka Berlinē jau irr daſchi 3 tahſchu nammi no zementa ween taifiti, wiſſi greesti, wiſſas treppes irr wiš kā no weena gabbala iſleets, welwes un pihlari un grihdas, tik blekſis par jumtu uſſegts.

Drohſch pret ugguni un paſtahwihgſ. Naht ar weenu
kaſ no jauna klah. S.

Keiſareneſ Kattrinaſ, taht leelahſ peemin- naſ aſmina atklahſchana 24. Now. 1873.

Jau rihta agrumä 5 leelo gabbalu ſchahweeni no
Pehter-Pahwila zeetokſchua paſluddinaja Pehterburgai
to gohda deenu un pa Newſki Proſpekti un tuwajahm
eelahm ſahka laudiſ kuſteht un mudſcheht, nammi ſedſahſ
ar karrogeem, ſchandari noſtahjahſ noſiktäſ weetaſ, brauk-
ſchu un kahjahm gahja tauſchu ſtraume uſ peeminaſ aſ-
mina puſſi; driht ſpehledamaſ nahza weena regimente
peht ohtraſ un noſtahdijahſ laetra ſawä ſinnamä weetaſ.
Gaiſſ bij lohti nepaſtahwihgſ, ta tad bij ta pawehle
iſdohta, ja ſaſ eetu pahri par 5 grabdeem, tad karra
ſpehka buht mehtelöſ naht uſ plazzi; ſaſ arri bij
6—7 grabdi un ſmalſ ſneedſinſch biudinaja, ta tad pa-
likka wirſ uſgebröſ. Kad nu wiſſaſ taht lepnahſ
gwardu regimenter, jahjei un leelgabbalneeſt bij ſawäſ
weetaſ noſtahditi, tad pulkſten puſzet 11. muſſu Kungſ
un Keiſarſ kahpa ſirgä un pawaddihtſ no leelſirſteem,
un teem Bruhſchu un Salkſchu weeſeem un garräſ pa-
waddonu rindäſ apjahdija wiſſu ſawu gohda ſpehku un
tuhtſtoſch kahtigam „urrah“ ſkannoht dewahſ atpakkaſ
uſ ſeemaſ pilli. Tad nu pulkſten 11. Keiſariſka maje-
ſtete, muſſu Keiſarene no leelſirſtenehm pawaddita ſehda
ſawöſ gohda rattöſ. Papreeſchu jahja Kaukaſijaſ ka-
ſaku ſchwadronen, peht teem nodakka Gruſijaſ junkeru ſa-
wöſ greſnöſ apgebröſ uſ ſaweem ſlaikem ſirgeem lehl-
ſchuſ laiſdami. Tad jahja weenſ marſtaka wirſneeſ un
nu nahza Keiſareneſ ratti; preeſchejeem ſirgeem blakku
jahja Pehterburgaſ piſ. gubernatorſ, generaladjutantſ
Trepow. 6 ſtalti ſchimmeli wilka toht gohda rattuſ,
kur ſehdeja eekſchä Keiſarene, winnai pa kreifaſ leelſir-
ſtene frohna mantineeze, prettiſt leelſirſtene Marija.
Winaſ ſweizinaja uſ wiſſahm puſſehm pateikdamahſ
par to ſirſnigu urrah ſweizinaſchana; blakku ratteem
jahja muſſu Kungſ un Keiſarſ un pa labbai un kreifaſ
rohtai no teem jahja wirſtalmeiſteri un komandeeeri. Rat-
teem pakkaſ jahja 4 kambarpahſchi un 4 ſirſdeneeki.
Pehz teem nu nahza tee leelſirſti, Keiſara namma mini-
ſterſ, karra miniſterſ, diſchura generaladjutantſ, un tee
adjutantſ no leelſirſteem. Tai pawaddonu rindä bij re-
dſami Salkſchu karra miniſterſ, kaſ bij to deenu preeſch
tam uſ Pehterburgu abrauziſ, ſinnu atneſt par ſawa
lehnina walddibaſ uſnemſchana; taſ ſehdeja ſawä gaiſchi
ſilla mundeerä lepnä ſirgä; ka meſch lihgojahſ taht zep-
puru aſteſ no ta leela generalu barra, kaſ nu eepakkaſ
nahza; wiſ pulkſ laiſtijahſ gohda ſihmēſ un dahrgu-
mäſ; kur pulkä redſeja ſihwaſ uſwarretaju generalu
Kaufmanni, Bruhſchu ſeldmarſchallu Manteiſeli, Maſka-
waſ generalgubernatoru ſirſtu Dolgorukowu un wiſſuſ
toht karra leelkunguſ un augſtoht wirſneeſuſ. Atkal
nahza weena nodakka Gruſijaſ junkeru un nu nahza ohtri
gohda ratti, kurröſ zittaſ leelſirſteneſ ſehdeja, peht teem
jahjeju pulkſ un nu atkal neſkaltama rinda gohda rattu

ar wiſſadahm augſtahm dahmahm iſ Keiſara piſ. Wiſſi
regimentſ muſiki ſpehleja un ſaldati ſtahweja uſ fronti.
Pee peeminaſ aſmina peenahkoht Keiſarſ noſahpa no
ſirga un uſtahpa uſ to preeſch winna taiſitu gohda weetu;
Keiſarene ar ſawahm pawaddonehm paſtarpam brauza uſ
Keiſariſku bibliotekaſ pilli, lai no turreneſ lohgeem
wiſſu apluhlotu. Kad wiſſa ta rinda nahza Kaſanaſ
baſnizai garram, te augſtee baſnizkungu dewahſ zellä uſ
to peeminaſ aſmina weetu. Dit ko baſnizkungu tuwo-
jahſ, te Keiſarſ kahpa atkal ſirgä un ar wiſſeem ſaweem
pawaddoneem jahja pretti, ſweizinaja mahzitajuſ un
greelahſ tad ſahniſ, ta ka wiſſa prozeſſija gahja tam gar-
ram un wiſch ar wiſſu ſawu ſwihtu to pawaddija. Pee-
nahkuſchi klah nu Keiſarſ ar leelſirſteem un wiſſeem aug-
ſtajeem kungeem nu ſtahja tai iſtaiftä eſtrada, leelſirſtſ
frohuamantineeſ paſtarpam komandeeereja par wiſſu karra
ſpehku. Kad nu taſ protodiakonſ paſluddinaja to muſ-
ſchigu peeminaſ preeſch taht nelaikeſ Keiſareneſ Kattri-
naſ II., tad Keiſarſ patſ nehma ſawä komandeeereſchana
wiſſaſ taht regimenter un nu ſahka ſpehleht garrigu
dſeſſmu, no Pehter-Pahwila zeetokſchua rihtbeja leelee
gabbali, ar wiſſeem baſniz pulkſteneem ſwannija un ſtan-
neja un trihjeja wiſ pilſehtſ. Pehz noturretaſ deewa-
luhgſchanaſ par wiſſu Krewu armiju, mahzitaji dewahſ
prohjam. Keiſarſ apjahja nu weht to peeminaſ ſtabbu
un dewahſ tad uſ bibliotekaſ pilli; no turreneſ nahkdamaſ
kahpa atkal ſirgä un likka wiſſahm regimentehm parada
marſchä garram eet un tad toht atlaida. Pehz pulkſten
2. bij wiſ taſ gohda brihdiſ un ta karra ſpehka iſrah-
diſchana beigufeſ.

Kä zittureiſ Keiſarene Kattrina II. zehla peeminaſ
Keiſarim Pehteram tam leelajam, ta Alekſanderſ II.
winnai zehla 24. Nowember ſcho peeminaſ. Taſ mo-
numentſ ar Keiſareneſ bildi ſtahw uſ ta plattſcha preeſch
Alekſander teatera, irr no profeſſora Mikſchina gudrohtſ
un iſdarrihtſ ar profeſſora Grimma palihdiſibu. Winſch
maſſajoht pawiffam 457 tuhtſ. rbt.

Zehwa brahliſ iſ Weſchineekeem.

— Warbuht triht zettorkſchui gadda bij pagahjuſchi,
kamehrt praſtaſ ſemneeſ lepnahſ ſaimneezeſ mahjaſ bij
zeemä bijiſ un abbi brahli no ta laika nebij neka weenſ
no ohtra dſirdejuſchi. Toreiſ, eekam ohträ rihtä brahli
no behnina kambara bij nonahkuſchi, bij weeſiſ uſ wezza
brahla ſazzitiſ: kad pee winneem nekaſ zittadi nepahr-
grohſſichoteeſ, ſchiſ nebuſchoht wairſ zeemä naht;
jo negriboht winnu lepnahſ iſtabaſ leetaſ apputtinaht
un ſamuhreht. Kad brahliſ eſſoht kahdu reiſ pee mirſcha-
naſ ſlinſ, lai atraſtoht til maſu ſihmiti, tad buhſchoht
naht, — bet ahtraſi nemaſ. — Ta tad abbi no behnina
noſahpa un eegahja iſtabä, kur jau aſaidam kaſſeja uſ
galda ſtahweja un jauna ſaimneeze uſ winneem gaidija.
Labi apſkattoteeſ warreja manniht, ka winnai, lai gan
deeigan mihtiga un laiwna iſliklahſ, ap duhſchu nemaſ
newarreja buht labbi, un ka tai ſarkanaſ noraudataſ
azziſ. Warbuht nahti art nebij gullejuſi.

— Pee kaffejas netikka dauds runnahts un pehz kaffejas taiffjahs weefis prohjam eet. Jauna fainneeze gan negribbeja laist; lai tatschu pagaidoht, lamehrt wihrs pahrnahs, — lihds launagam drohfschi buhfschoht mahja buht; bet wezzais ni pa tscham nepalikka. Speeki panehmis teiza: „Ur Deemu, lai Deems jumä palihds!“ — Kad jaunajai fainneezei rohku sneedsa, eeraudsija winnas azzis affaras un wiina arri wairs nemas til glehwa ne-illikahs, lä waffar. Kad weefis no proh'm eefchanas nebij apturrans, tad wiina wehl wihra tehwa fazzija: waj tad weefi nebuhs kahdu gabballiu palaisi?! Schis jau papreefschu pee tam bij dohmajis, til lä negribbeja neko fazzih; tadehl gahja taggad ar leelu preeku weefi palaisi. Durwju preefschä weefis iswilla pihpi un schikihla ugguni; — jauna fainneeze us fleegfchna stahwedama wiffu redseja un tai lä nasis zaur firdi duhras. — Brahli wehl daschadi zekä pahr-runnajahs; — laiks drihs aistezeja un wiina to neman-nija. Wezzais brahli bij tahlatu lihds gahjis, nekä bij nodohmajis, tadehl atpaffal nahdamam firds it nemeerigi pulsteja; bet mahja pahrnahzis bahreenu nedabuja.

— Tä tad trihs zettorfschni gadda bij pagahjufchi un brahli nebij redsejufchees. Tē kahdu riht, paschä leeldeenas nedelä, atnahk pee Meschineeku brahla past-neeks, un atnefs wehstuli no lauzineeku brahla: „Lai tuhda lä wehstuli dabujis pee scha atnahkoht; wiffas pagehreschanas, pehz kurra ispildifchanas nahkt sohlijees, effoht ispildijuschahs.“ Wairahl nekäs wehstulē nestah-weja. — Un kas tur zits arri warreja buht, — warbuht wezzais, nelaimigais brahli gulleja us nahwes ziffahm?! Warbuht bij par weddeklas lepnibu un mahju pohstä eefchanu par dauds fahedajees!? — Gan labprahht negribbeja eet; bet mihlestiba pret brahli aisdinna wiffas zittas dohmas.

„Winnam par patifschanu jau kahdu pahri stundinu tur iszeetifschu,“ tä winsch dohmaja.

Ohtä rihtä it agri uswilla kamsolus un speeki rohkä nehmis, zekhoja atkal eerastu zekho rihtä wehsumä. Lihds brahla fahdschäi bij arri tahlsch zelsch — un kas arri warreja sinnaht, waj til nenonahs par wehlu.

Bes kahda kawella lihds palaunadsim brahla mahja nonahzis, atradda mahju til tulschu un fluffu, lä bas-nizu darba deenä. Pee istabas durwihm klauwejoht, neweens ne-atbildeja. Pagrahbinaja wehl reifi pee klinka un, kad wehl neweens nekustejahs, durwis atwehriis gahja eefschä. Bet par fleegfni kaphjoht winnam prohti wairahl apluffa nekä primo reis schē zeemä atnah-lufscham. Tä tatschu bij ta patti istaba, kas toreis — un schoreis illikahs tatschu pawiffam fwehscha. Sehdele wairs nebij un puleereto krehflu, galda un speegela arri nebij; tiffkai grihda bij ta patti un til pat flaidra un balta lä toreis. — Istabä eegahjis un durwis aifwehriis, wezzais isbersejahs azzis, gribbedams sinnaht waj nesapno. Tas brihnejahs neweem par wezzahs lep-nibas pasufschanu, bet arri par to flaidribu un spohdribu, kahdu taggad istabä redseja. Durwihm blakku stahweja

leels kurwis ar swikleem un pahris mafu kaffenu, swiklu is kurwja iswilkufchi, ar to spehlejahs. Pee lohga us plaukta stahweja pahri grahmatu; us weenas wahla bij lattinifseem burteem tee wahrdi: „Biblia“ un us ohtras: „Wehrku rohla.“ Pee ohtras feenas karrajahs apselitā rahmi leela bilde, kurrai wirfū ar farkaneem wahrdeem tee wahrdi: „Mahju fwehtiba“ bij laffami. Scho wiffu apskattijees, wezzais it newiffoht atgreesahs pret istabas durwihm un pateesi! — tē stahweja us baltas feenas leelds burtōs schee bihbeles wahrdi: „Kas negribb strahdaht, tam arri nebuhs ehst!“ — „Waj nu es ap-maldijees, jeb — —!“ ta wezzais dohmaja un neman-nams preeks wiina aifgrahba, — „jeb tē brihnumi notikkufchi!“ — Bet wiffu swarrigaka leeta, kas wezzä azzis ar preeka affarahm pildija, bij daitfch rattinfch, kurfch istabas widdū stahweja, — un aif rattina wezzais eeraudsija sawu mihlo kehbli is brahla istabinas.

Newiffoht winsch bahsa rohku kullē un pihpi iswilzis schikihla ugguni. Kad pihpe kuhpeht fahla, tad nofeh-dahs arri us kehbla un it lä leels prattejs spohles pawed-deenu apluhfoja. Pascham nemannoht kahja uslibda us paminnas un rattinfch fahla ruhft — un pats fwehkeja til fmeffigi, ka drihs wiffu pasauli bij aismirfis. Tä winsch arri nemannija, kad aif mugguras lehnam durwis atwehrahs un trihs laimigi zilweki, us durwju fleegfchna stahwedami, wiinu ar preeka affarahm usluhfoja.

Tē winnam blakkus kas eegrabbinajahs un tschamdi-jahs pee kamsoleem — un tas bij mafais puika, kas flahht peelihdis, kamsoku kullē pehz kallatscha mekleja. Til taggad pamannijis, wezzais nehma behnu us flehpja un kreetni nobutfoja. Nu nahza arri tee zitti flahhtaku un preezajahs bes galla.

Jauna fainneeze nebij wairs ta patti lepnä un glehwa kundse, kas pehn; bet bij smukka mihliga semneeze ar paschu taifitahm drahnahm pehz semneeku mohdes gebruf-jees. Wezzais ar winnu apfweizinadamees, winnas rohku fanehmis, manija, ka rohziina nebij wairs til mihlita un glehwa lä pehn, bet bij til zeeta rohka; bet wiinas speedeens bij mihligahs un laipnigahs. Wezza-kais brahli isflattijahs til laimihgs, lä wehl nelad nebij bijis un pateesi: schoreis bij fwehschais pawiffam zittadi usnemts nekä preefsch dewineem mehnescheem. Winsch flattijahs no weena us ohtra un nesinnaja ko fazzih.

„Es dohmaju Dewi mirdamu atrast,“ tä winsch bei-dsoht brahli usrunnaja.

„Waj tad nedshrees nahkt, kad pee mums kas buhs zittadi pahrgrohfsijees?!“ brahli smeedamees atbildeja, — „un paldees Deewam! — pee mums taggad pateesi wifs eet zittadi; tadeht newarreju norimtees, Dew nerakfti-jis, lai Tu atnahzis arri muhsu laimi redsetu.“

„Es taggad arri wehrt mahku; bet nabagu kullēs wehl ne-essu eefahluft wehrt,“ jauna fainneeze ar affarahm azzis, smihnedama tahlatu runnaja.

Swehschais usluhfoja brahli, it lä gribbedams ko jautah.

„Nesafleet wiinnam nefa!“ jauna ahtri eesauzahs.
„Es eenessichu palaunadsim is kehka kaffeju, kas jau gat-
tawa un tad patti wissu wiinnam istahstichu.“

Ahtri isskrehjus, jauna drihs eenessa truhstites un
kaffeju un drihs sehdeja wiss pulzinsch ap galdu. — Tad
eesahka jauna fainneeze stahstih:

„Tapat ka Deewam, ta arri Zums mums par sawu
laimi japateizahs. Toreis kad Zuhš schè bijah, mehš
stahwejahm gandrihs besdibbena mallà un lai gan aisdurwè
nabagu tarba wehl nekarrajahs, — bet es, ka toreis
dshwoju, buht' wiinnu tur drihs usfabrusi. Mans na-
baga wihriusch strahdaja ka wehrgs un es — flinkoju.
Bret wihra tehwi es isturrejohs zeeti; wusch man bij par
prastu un nepasseja kreetni manna mahja.“

Es leppojohs un puzzejohs katru deen un us darba
newarreju ne pasfattitees; — Zuhš jau toreis paschi
manni redsejant un sinneet labbi, kahda es biju. — Kad
Zuhš abbi ar tehwi gulleht gabjant, tad dohmaju:
Zuhš nu gan spreediseet un teesafectees par muhsu lep-
nibu un zil glihti wiss pee mums isskattahs; un es grib-
beju labprahit dshirdeht, ko Zuhš par to teikseet, tadeht
lihdu Zums lehnem lihdsa. Bet tur pee durwihm klausi-
damees, dabuju arri ko gribbeju. Es buhschu Zums
wissà sawa muhscha pateiziga par tahm mahzibahm,
kurras Zuhš, ar sawu brahli istreekdamees arri man
istahstijah. Gefahkumà es fahschuttu un gribbeju no
durwihm noht eet; bet jadohma, kad manni kas turretu:
newarreju ne sohla paspert un klausijohs lihds gallam.
Wissu nakti newarreju aismigt un dohmaju til ap nabagu
kullehm. Deews arri palihdseja mannai sirdi mihtstai
palikt un par to Wiinnam us zelleem nomettusees patei-
zohs un luhdsu man palihdseht un manni stipriah, ka
warretu zittadu dshwi fahkt. Deews man arri palih-
dseja. Ka paschi redseet, pee mums drihs bij wiss zit-
tadi. Sehdeli pahrdewahm; puleterete krehfli us behnino
fahrauti, kur tee samaitatees newarr; speegela weeta
karrajahs pee seenas mahju swehtiba un katru wallaru
lassa mans wihriusch kahdu gabbalu is bihbeles un sweht-
deenas pehz pušdeenas arri zittas derrigas grahmataš.
Schohs stihpainohs lindratuš, kas man taggad mug-
guta, es patti fawehrpu un isaudu un taggad man
winni labbaki patihk nekà mannas dahrgahs silda un
kattuna kleites. — Taggad nu Zuhš wissu sinneet un —
es dohmaju — pasaulè nau laimigaku zilwefu, ka
mehs effam.“

„Paldeews Deewam!“ sweschais issauza, kad schi
bij beiguš, „un waj taggad arri effeet tahda juhteliga
ka toreis?“

„Ah — a, sinnu gan!“ jauna smeedamees atbildeja,
„welzeet til pihipi lauka, taggad jau warru panest. —
Tehws un mans wihš taggad arri smehe un tee manni
apraddinaja.“

Isteikusi fainneeze it ahtri isskrehja kehki un ohgli
eenessufi weesim pihipi aisdedsinaja. Arri wezzais tehws
eesmeheja pihipi un tam newaijadseja wais sawa lamba-
riti paslepfschu smeheht.

„Lai arr taggad maschines pasaulè walda,“ wezzais
tehws issauza; — „lai arri warr kreklus un sekles gatta-
was dabuht pirkt; preeksch mums tee irr par dahrgu.
Til ilgi, kamehrt par semneeku lauka raschojumeem til
dauds nemakfa, ka par amatneeku un mahkslineeku isstrah-
dajumeem — un tas arri nekad newarr buht; jo semneeka
jeb semlohpja amats nau mahkslas amats, bet til pagehr
wesselus lohzeklus; — til ilgi, kamehrt semneekam sawš
wallas laiks, par kurru tam neweens ne grafcha nemakfa,
pascham jasiun derrigi isleetah: til ilgi mums arri
rattinsch un stelles istabà jaturr un par gohdajameem
un lohti derrigeem rihkeem ja-uskatta. S. P.“

Jauna grahmata.

Dseefmu krahjums preeksch wihru lohreem irr atkal
pawairohts, jo schinnis deenas pee Steffenhagen lunga
Zelgawà isnahza un irr dabunama ohtra dalka: „Tschert-
baligas dseefmas ar nohtem.“ Schinni grahmata
atrohnahs 13 dseefmas, pa leelakai dalkai garrigas, kas
ihsti derr us swehtkeem bainizas dseedah. Tè arri atroh-
nahs daschas jau daudseem pasihstamas un eemihlotas
dseefmas, ka: „Tas kungs irr mans gans,“ no Klein.
„Ta debbes flawe ta muhschiga spehku,“ no Beethoven
un daschas zittas. Irr redsams, ka pee dseefmu ismekle-
schanas irr tapat ka jau pirmà dalka us to luhkohts,
tahs jaukalahs pasneegt un irr raudsihts, to truhkumu
pehz kohschahm swehtku dseefmahm pildiht. Lai tad schi
grahmatina atrohn mihtligu usnemshanu wissas usplauk-
damas dseedaschanas beedribas, un scho dseefmu flanna
lai pilda dauds klausitaju sirdis ar swehtahm jauhmahm.
Jauki buhtu, kad arri jaukti kohri ar kahdu jaunū
dseefmu krahjumu taptu apghadati. K. S.“

Labbibas un pretschu tirgus Zelgawà, 10. Dezember,
Nihgà, 8. Dezemb., un Keepajà, 8. Dezemb. 1873. g.

Wakfaja par:		Zelgawa.	Nihgà.	Keepaja.
1/2	1/2 (1 pudru) rudu	2 r. 60 t.	3 r. — l.	3 r. — l.
1/2	1/2 (1 „) sweeschu	4 „ 75 „	4 „ 25 „	4 „ 50 „
1/2	1/2 (1 „) meeschu	2 „ 20 „	2 „ 20 „	2 „ 30 „
1/2	1/2 (1 „) auhu	1 „ 50 „	1 „ 60 „	1 „ 30 „
1/2	1/2 (1 „) sruu	2 „ 10 „	3 „ 15 „	2 „ 50 „
1/2	1/2 (1 „) rupju rudu miltu	2 „ 15 „	2 „ 60 „	3 „ — „
1/2	1/2 (1 „) bihdeletu	3 „ — „	4 „ — „	3 „ 50 „
1/2	1/2 (1 „) sweeschu miltu	5 „ — „	5 „ — „	5 „ 50 „
1/2	1/2 (1 „) meeschu putramu	2 „ 75 „	3 „ 85 „	3 „ 50 „
1/2	1/2 (1 „) kartoffelu	— 75 „	1 „ — „	— 75 „
10	10 pudu (1 birkamu) feena	4 r. 50 t.	4 r. 50 t.	3 r. — l.
1/2	1/2 (20 mahrg.) sweesta	5 „ 30 „	6 „ — „	5 „ 50 „
1/2	1/2 (20 „) dselies	1 „ 10 „	1 „ 15 „	1 „ 20 „
1/2	1/2 (20 „) tabala	1 „ 80 „	1 „ 25 „	2 „ — „
1/2	1/2 (20 „) schkibtu apytou	6 „ — „	— „ — „	— „ — „
1/2	1/2 (20 „) kroska linna	2 „ 50 „	2 „ 20 „	2 „ — „
1/2	1/2 (20 „) bracka	1 „ 80 „	1 „ 10 „	1 „ 30 „
1	1 muzzu linna fehlu	10 „ — „	9 „ — „	8 „ — „
1	1 „ Riku	16 „ — „	17 „ — „	14 „ — „

Atbildas.

P. S. — A. Dauds paldeews! Buhs itin derribgs. Nahks drihs.
N. S. — D. Newarru apsohstih redsechu. Nau man tahš wak-
fas ar behrneem nobarbotees, kam mihtlahs pluntshotees pa famagahm.
Latw. aw. apghadatajs.

Latw. Awischu apghadatajs: J. W. Sakranowicz.

Sludinafchana.

Kurfemmes kruuffapdrohffchinaschanaas-beedribas
direktsja arfaudamees uf beedribas-liffkuma § 30
darra zaur fcho wiffem finnamu. fa 3. November
f. g. noturretä general-fapulzē fchahdi fpreedumi
irr nolemti:

1) Lai tas apdrohffchinaschanaas-naudas pabra-
lumis teem par labbu nabtu, is kuru eemaffahm
wiasch irr zehlees, un lai ihpafchibgs kapitals
warretu zeltees, ka ihpafch etaurijums (Reerve),
tad irr no taggadeenes is tabs naudas, tas tad
wabtrabl paleef, tad wiffa fchahde, las zaur kruuffu
notiffuff un gillas isdohffchanaas atlhdsinatās, diwi
fawabi kapitali tabdā wiffē jaseetāifa, fa
75 proz, no apdrohffchinaschanaas-naudas pabra-
lumis teef kaplahtitas vee apdrohffchinate
etaurijuma kapitala un 25 proz, vee bee-
dribas ihpafchiga kapitala.

2) Preeffch taur wajag preeffch iffatra beedri-
bas-lohjeffa ihpafchu rehfeau-grahmatu cerandfibt,
lai warretu tur to peenahfumu dalku cerafffibt, zif
fauram no ta pabraluma 75 proz, par labbu nabl.
3) Teefibu, lai winnam fchis etaurijuma
kapitalis teef ifmalfabis, regahst beedribas-lohjeffis
iffkat tad, tad wiasch wiffem jaur tris gaddus
bijis liffdsbeedris.

4) Lohjeffli, las agrabl fa pehz tris gaddu
liffdsbeedribas is beedribas iffatohs, faude fawu
teefibu uf to winneem par labbu veeaffittu etau-
vijuma kapitala ifmalfafchunu; fchis kapitalis
teef tad beedribas ihpafchigam kapitalam par
labbu veeaffittis.

5) apdrohffchinaschanaas-nauda par
1874. gaddu irr nofpreesta uf 1/2 proz.
no apdrohffchinaschanaas-fummās. 1

See Kalnamuffchās pagasta waldivas (Gozum-
berge Gem. Bern.), Dohbeles ariakfi, taps 10.
Dezember 1873 no magafines 1000 mebrī rudju
un 500 mebrī meefchu maifās ir teelakās dalkās
appafch teem tami deenā nolaffiteem liffkumeem,
kurri arri fatur deenu te eeffattiti warr tapt, uf
wairabffobliffchānu pahdrohti. 1

Kalnamuffchās teefās nammā, 22. November
1873.

(Nr. 269.) Pag. wezz.: P. Dehle.
(S. W.) Pag. fribw. weet.: W. Thersen.

Grendifchu pagasta waldivchana, Lufftama ap-
riakfi, darra zaur fcho finnamu, fa zettordeen 20.
Dezember f. g. no Grendifchu magafines eeffch
dalkahm no 10 mebreem pret fkladru mafku wair-
abffobliffchānā pahdrohti fahs 1300 mebrī rudju
un 1300 mebrī waffarejas. Fa ifobliffchana no-
tife eeffch Grendifchu magafines Grendifchu mul-
fchā, kur ifobliffchanaas deenā warrehs labbibas
prohmes dabuht redjeht un ifobliffchanaas noliffku-
mus dffreht. 1

Grendifchu teefās nammā, 22. November 1873.
(Nr. 894.) (S. W.)

Sludinafchana.

Krohna-Wirjawaas pagasta defmitneekeem (ieb
runnatajeem) wajag zettordeen, 13. Dezember f. g.
vullfften 8. no rihā fchē pagasta nammā vee pa-
gasta weetneeku welleffchanaas fanahfti. Re-ainah-
zejs pehz liffkuma tils ftrahpehtis. 2

Krohna-Wirjawaas pagasta waldivchānā, 23.
November 1873.

(996.) Pag. wezz.: J. Aufmann.
(S. W.) Pag. fribw.: Fr. Waldowsky.

Sludinafchana.

No Grohbinas vilfehā magiffirates teef zaur
fcho wiffem finnamis darribis, fa ta Grohbinas
vilfehā Nr. 27. d. 15 buddana dffiwofjama-
ehka liffds ar dahrju un ziffteem veeerrumeem pehz
fchis teefas foreeduma tifs 21. Dezember f. g.
vee fchis teefas pehz teem tai deenā nolaffiteem
noliffkumeem uhrupē pahdrohta un wairabffobli-
ffchānu nodohhta. 2

Grobbinas rahfuffi, 22. November 1873.
(Nr. 1400.) Gerichsvogt: W. Viellensfeldt.
Sekreterie: F. Röhricht.

Repahreffattams.

Wiffem Mengelmuffchās jeb Zariffa-
was ahrpus pagasta dffiwodameem pagasta
lohjeffem teef zaur fcho, vee 1 rubli ftrahpes
par ne-iffpiddifchānu, uhdohs, vee vaffes pah-
miffchanaas un nodohffchānu nolihdsinatānas
fawu un fawas familijas kruuffamas
fihmes peeneft. Zurflaht wehl teef atgah-
dinahts, fa vee pagasta waldivchanaas tiffkat
weenigi pirndeenas preeffch pusdeenas
darribchānas warr peettift. 1

Mengelu pagasta mahjā, 20. November
1873.

(Nr. 169.) Pag. wezz.: M. Petersons.
(S. W.) Pag. fribw.: W. Peribachs.

Pebrlonē Krohna pagasta waldivchana darra
zaur fcho finnamu, fa 20. Dezember f. g. 1000
mebrī magafines rudju mafakās dalkās wairab-
ffobliffchānā taps pahdrohti. Klahfakās fihmas
warr dabuht Pebrlonē pagasta waldivchānā. 2

Pebrlonē, 24. November 1873.
(S. W.)

No Abgunst-Grünfeltes pagasta waldivchanaas
(Dohbeles ariakfi) teef finnamis darribis, fa 20.
Dezember f. g. Abgunstes miffchā 456 mebrī rudju
no fchi pagasta magafines mafakās dalkās wair-
abffobliffchānā taps pahdrohti. Klahfakās fihmas
warr dabuht Pebrlonē pagasta waldivchānā. 2

Abgunst-Grünfeltes pagasta waldivchānā, 26.
November 1873.

(186.) Pag. wezz.: K. Zehlfabohn.
(S. W.) Stribweris: A. Grün.

20. Dezember f. g. tils Krohna-Behrmuffchās
Kleke Dffe mahjā fa ziffreifeja Kleke faimneefa
Carl Syrint mantiba, fa: gohwis, atias, drab-
nas un dajchadas wirtffahfites leetas, uhrupē
pret fkladru naudu pahdrohta. 2

Behrmuffchās pagasta teefā, 24. November 1873.
(S. W.) Preeffchfchd.: J. Müller.
Stribw.: G. Reichmann.

Plepjumuffchās pagasta teefā, Dohbeles ariakfi,
ufafina wiffus tohs, lam labdas tafinas parahdu-
jeb zittas peepreffiffchanaas vee tabs atfahfās man-
tibas fa nomitruffcha puiffcha Kristap Markewig,
jeb tas fchū nelatfim fo parahdā valziggis buhtu,
15. Februar 1874. g. las par to weenigo ifflehg-
fchanaas termizu noliffis, vee fcho pagasta teefu
atmahft un fawas prauffiffchanaas peedohi, jeb fa-
wus, teem nelatfa nantlas mantineekeem mafjama-
mus parahdus uhdohi. Pehz fcho termizu ne-
weenu parahdu prauffittaju fchinnī teetā nellauffis
un ar parahdu flehpejeem pehz liffkumeem dar-
ribis. To buhs wehrā liff un nahfahs ifpild-
dih! 3

Plepjumuffchās pag. teefā, 3. Dezember 1873.
(Nr. 166.) Preeffchfchd.: G. Londenberg.
(S. W.) Stribw.: Kleinberg.

40 rubl. f. pateizibas algas.

Zerfftes Pawarr faimneefam Carl Reide irr tai
nakti uf 11. November f. g. diwi firgi no ffatka
iffaghti:

1) weens gaiffchi behes, prahms no auguma, 7
eelfch 8. gaddu weze, bes fahdahm fihmeem, tils
fai labbaja preeffchfahjā vee zetta mafs wella
fauis redfams, 125 rubl. wehribā, farrus neffa
uf kreifo puffi.

2) weens gaiffchi bruhns firgē, 4 eelfch 5. gaddu
weze, ar mafu baltu bleffes ftrihpiti peerē; zittati
bes fahdahm fihmeem, no widdēja auguma, 82
tbl. f. wehribā, farrus neffa uf labbo puffi.

Neween tohs diwi firgus jagti bij faggufchi,
bet areddan 3 flehtris uflauuffchi, no lurrenes fa-
fchofus, firgu leetas un daudi feewiffchu drabnas
faggufchi, itarp tabm jagtabm leetahm irr arri
mahf ar to fihmi K. R. fihmetf. Kās par teem
jagteem fkladras fihmas dohd, dabuht augfchā
minnetu pateizibas algu. 1

No Plepjumuffchās pagasta teefas. Dohbeles
ariakfi, teef wiffi tee, lam labdas tafinas pa-
rahdu: jeb zittas prauffiffchanaas vee tabs atfahfās
mantas, fa vee Murrumuffchās pagasta veeerriga,
Zanwara mehefti f. g. nomitruffcha puiffcha
Karlta Kreugberga, jeb las fchū nelatfim fo
parahdā buhtu, — ufafinat, 15. Februar 1874.
g. las par to weenigo ifflehgffchanaas termizu ne-
liffis, vee fcho pagasta teefu atmahft un fawas
prauffiffchanaas peedohi, jeb fawus, teem nelatfa
mantas mantineekeem mafjajamus parahdus uf-
dohi. Pehz fcho termizu wairs neweenu parahdu
prauffittaju fchinnī teetā nellauffis un ar parahdu-
flehpejeem pehz liffkumeem darribis. To buhs
wehrā liff un nahfahs ifpildih! 3

Plepjumuffchās pag. teefā, 3. Dezember 1873.
(Nr. 163.) Preeffchfchd.: G. Londenberg.
(S. W.) Stribw.: Kleinberg.

See Jaun-Seffawas pagasta waldivchanaas
warr weens

ffurften flauzitaīs

ar labbahm eenahffchānām weetu dabuht. 3
Jaun-Seffawā, 3. Dezember 1873.

(Nr. 373.) Pag. wezz.: J. Jacobfohn.

Wefafhtu femfchypibas fchola.

Fa par Seelowiga eestahdijumu waldivama
fomiffione darra zaur fcho finnamu, fa par Ju-
geem 1874 Wefafhtu fchola diwi drihwffohleni
warr ufāentti tapt. Pee peemleffchanaas irr diwi
fihmes jopeenefs, weena no mahzitaja, fa tas
jaunais zilweta palihdifu peh, ohra no pagasta
waldivas, fa wiasch paleef bes mantibas un fa
winnam palihdifa irr wajadffiga. Tapehz tohp
tee jaunī zilweti, kurri lauffaimneezibā ifmahziti
tapti gribb, un bes mafkās Wefafhtōs ufāentti
wehlahs, zaur fcho ufafinat, tabs wajadffigahs
atfahfēs fcholas direktorim Sintenis fangam
preeffch pirmo Jonwari jau veeuffiht, jeb vafch
peeneft, jo driht taps ta leeta par fcho ufāen-
fchānu uhdarrita. Kuratorijums. 1

Zaur fcho teef wiffem finnamis darribis, fa
tas Kandawās meetta buhdams Dubben frogas
Nr. 29, ar frohgus teefidu un bohtes-eelktē (dim-
tahffihgs, puiff mutra un puiff fohfa) liffds ar
ffatkeem un fpihkeri, 12 puhraweetu labbas ar-
ruma femmes un 1 puhraweeta dahfsa-femmes uf
dffintu appafch labbeem noliffkumeem teef pah-
drohtis. Tai weetā warr labbi wehja-fudmallas
etāiffiht, waj uf arrumu-femmi jeb uf dahfsa-
femmi. Arrumu-femme irr puiff weeriti no meetta
atfattu. Klahfakās fihmas par to irr dabumamas
Kandawā vee meetta preeffchneefa Gaertner f.
Kandawā, 27. November 1873.

(S. W.) Thal.

Zeem. Kurfemmes fchlotajeem un
tantas draugeem, ihpafcht Jelgawās ariakfi,
darra zaur fcho finnamu, fa tee wehffules preeffch
fewis no mannis if reif Weffhorn f. grahamatohdē
Jelgawā warrehs fārent. Ludju tapehz Jelgawā
eebraugeht arri if reif Weffhorn f. grahamatohdē
fchinnī teetā apwāizarees. Tapat lubdu zeenija-
mus draugus arri fawas wehffules preeffch man-
nis te Weffhorn f. grahamatohdē nodohi, zaur fo
ir es tabs aikal wiffabafki warrehs fārent.
G. G. Bertram.

Preeffch nahffofcha femjeira teef weens fchōd,
las fcheifenes fchoblas apnelle, par lephu koftnāudu
par pensioneri mellehts vee diwi pafchu beur-
neem. Klahfakās fihmas par fcho leeru ifdohd
rahfflungs Elemens, Jelgawā, ffrihwer celā, fawā
pafcha nammā Nr. 25.

Pensioneri

teef mefferi, Jelgawā. Dohbeles celā, Brandta
nammā Nr. 33, weenu treppi uf augfchu. 3

E a

apteekern un pehrwupretschu andelesweeta

n o

Wilhelm Wetterich,

Rihgä, blakkam Pehtera basnizai.

peedahwa us to lehtako koschenilji un pasta preeksch willas farkauehrwe-
fchanas; täpat arri anilinpehrwes, kã: rohfa, lilla, labbibillu, hawanna,
bismarkbruhnu un dseltenu. Tablahf — sattu — puddeles un pohdäs, fillu,
firfch un kaffejbruhnu, gaischdseltenu, melnu un pelletu preeksch willas
pehrwechanaas; seepju-sahles lihdi ar bruhfeschanaas-pamabzishanu, kã 5 stundäs
no weena pohda tauku tahs labbakahs seepes par 32 kap. warr wahrht. Balli-
najamas-sahles, ar to limu dsiju 3—4 stundäs warr baltu isballinaht, bes ka
dsijai tas jebko buhtu sflahdejis. Hollandeeschu un Korneuburgeeschu gohwu-
pulweri, indiju no pirma nummura, blakschu-uhdeni un pruhfchu-pulweri,
wissas mahlderu-pehrwes, firnisfu, terpentinu un kopallattu daschadäs
sorties. 2

**Zaur scho sinnamu darram, ka no 1. Dezember sch. g.
mehs Günthera k. materiala bohdi effam usnehmusch.**

Lubdsam wissus muhfu pashtamun, kundes un zittus zeen. semkohpjuas pee
mums fawas apstelleschanaas un eepirfeschanaas idarriht. Par labbu prezzi un ap-
deeneschanaa tiks jo ruhpiigi gabdahts. Preeksch swehtku wajadsihohm peedahwajam
no sawa krahhuma: zuffuru, tehju, kaffiju, rihfus, gruhbus, korintes,
rosines, sbrupu, safranu, wissadas wirzes, silkes, fahli un wehl zittu
prezzi, kã: stearin, palnu un tauku swezjes, seepes, zigarus, papirofus,
smalku un arri lappu tabaku, petroleuma u. t. j. pr.

Lubdsam ir tohs, kas jau preekschgaddeem schai andeles weetai sawu ustizzibu
bij schinkojujochi, ar to paschu arri muhs pagohdinaht. Ar zeemischanu

Liccop & Co. Jelgawä,

leelajä eelä, prettim Latweeschu basnizai.

Schë flacht peeminnam: ka mehse sawu kantori no tirgus platscha us
Günthera k. namma (prettim Latweeschu basnizai, leelajä eelä) effam wahrzehlusch
un ar muhs material bohdi saweenojusch. Arri turpmahl wissas darrischanaas täpat
kã lihds schim weddisim. Karrä laikä labbibas zennas sinnaht dohsim, pah-
rdohschanaas apghadafschanu un zittas kommissijas buhschanaas usnemimees.
Us lehgera atrohdahts: anglu superfosfats, juntu pape, tschugun arkli un
arklu dalkas, stipri 2 mehru maifi u. t. j. pr. Apstelleschanaas tiks us abtrako
idarritas. 2

Liccop & Co. Jelgawä,

taggad kantors leelajä eelä, Günthera k. nammä, prettim Latweeschu basnizai.

Latweeschu awises

un zittus laikrakstus us 1874. gadda warr
apstelleht un idallih 3

Liccop & Co. bohde,
Jelgawä, leelajä eelä, prettim Latweeschu basnizai.

Wissas sortes faufu Rihgas
planku, dehtu un laktu

peedahwa par lehteem tirgeem

G. J. Jakobsohn, 3
tattolu eelä, salkajä bohti, pee baltu salka, Nr. 16.

Saprattihgs

lohpukohpejs,

kas par Jurgeem 1874 ar saweem laudihm
100 gabbalus lohpu gridbetu lohpschanaa nemt,
warr ar leezibasihmehm meldetees Widsjire
pee Kandawas. 1

Latweeschu grahamu bohde pee J. Scha-
blowsky Jelgawä un wissas zittas grahamu
bohdes irr dabujamas schihs grahamas:

Unis Kohlbase, jeb man peedert ta atreeb-
schana. Pateesigs stahits, kas Luttera laikä
notizis. Ar weenu bildi. 25 kap.

Shitas mihlestibas spehks. Stahits, lat-
wiski no Allunana Teodora. 20 kap.

Wissstakstaka bilschu abbeze. Derriga
behrneem par dahwanu us seemas swehtkeem.
10 kap.

Schaurais un plattais zelsch. Wilde. 6 kap.
Ar pehrwehm 10 kap.

Dabas spehku isleetaschana, to ij wahzu
walodas swabadi pahrtulkojis J. Semits. Ar
16 bildchm. preeksch fshlahm. 16 kap.

Druktati un rakstati bohstabi preeksch
fshlahm. Kreewu, Wahzu un Latweeschu.
Katra waloda. 20 kap.

Sinnseeks westes labata, fur war wisa-
das klanstes ismahjilees. Derigs par laika ka-
wessi weesibäs. 10 kap.

Maskawas lotterijas no 1870. gadda winnestu-
listi (dselterpelletas billetes), furas wisschana
bij 18., 19., 20. un 21. Nowember f. g., warr
dabuhst eeskattihst pee R. S. Löwensteina, leelajä
eelä, Nr. 16. 2

Sauso rangu

un daschadas sortes dessu warr idewnas frifchu
dabuhst pee 2

J. J. Haase,
pastes eelä Nr. 1.

Muischu pahrdohschana.

Schinni laikä man irr udohits feshas muis-
schas, Witebklas guberna budamas, leelas 260—
2400 deffertines, pahrdohit. Pirzejt, kas flahstas
sinnas par to gridbetu dabuhst, lai peemeldahs
Rihgä pee Hugo J. Kaul. 3

Emil Seebode, Witebsta.

Winnestu liste

tahs leelahs Maskawas lotterijas no 1870 g.
nabageem par labbu, furra 18., 19., 20., 21.
Nowember islohseta tappa irr eeskattama pastes
eelä Nr. 20 pee 2

Th. Walter.

Islohseschana

tahs leelahs Maskawas lotterijas no 1870 g.
Aleksander-Marijas fshohlai par labbu, noteel
bes nekahdu tablahf zelschana 12. un 13.
Januar 1874.

Lohses us scho lotteriju irr par 1 rub. 20 f.
gab. dabunamas un arri

Lohses

us 36. Pehterburgas lotteriju

behrnu nammeem par labbu irr par 1 rub.
20 kap. gab. dabunamas Jelgawä, pastes eelä
Nr. 20 pee 2

Th. Walter.

Ferd. Besthorn k. grahamu bohti dabu-
nama schi grahamata: „Par mahju-kustonu wes-
felibas un dschwibas uturreeschanu un winnu
audsinaschannu.“ Sarakstijis N. Andersohns, T.
N. un bijis Walmeeras awriaka lohpu ahrstis.
Druktu apghadajuse Widssemes ekonomiga fa-
beedriba. Makka 75 kap. 3

Kasaks Amelnizkis. Wehturigs stahits, to
sawat tantai tulkojis J. Semits. Jelgawä
dabujams pee J. Schablowsky.

Pe J. W. Steffenhagen un dehta
Jelgawä nupat sawa gattawas un irr turpat kã
arri wissas zittas grahamu bohdes dabujamas:

Tschetrbalsigas dseefmas
ar nohtchm.

Latweeschu dseedataju beedribahm dahwatas.

Ohtra dalka.

Makka 25 kap.

Stohlasmahzitajs, jeb abduzeppure un
dseefmugrahamata. Zaula seemas swehtku dah-
wana preeksch leelateem un leeseem behrneem no
Fr. Nelson. 25 kap.

Wezzais usahrs, jeb: Klakws laj pubfch
raggä. Erabits is beidsama Wahzu-Frantfchu
karrä no S. Riewenthal. 15 kap.

Basnizas un skohlas sinnas.

Weens Kungs, weena tizziba, weena kriistiba.

Abditajs: Sinnas. Liptumuischas basnizina. Kursemmes lautskohlu buhshana 1872/73 g. La Deewa mahzitaja Zabwa Paraddishanas grah-mata. Dahwanas.

Sinnas.

Jrlawas leela skohla irr scho seem gan no seemas, gan no waffaras behrneem ka bahstin peebahsta. Un skohlas behrnu skaitlis buhtu ohtreis tik leels bijis, ja buhtu tik waijadisga ruhme bijusi. Sinnama leeta, ka 3 skohlas istabas preefch tik leela dwehfefu skaitla, kahds ritterschasté, irr par dauds par masu. Zil leels skohlu truhkums tur irr, warr to jau no tam zil nezil nojehgt: jo tur lihds schim tappa dauds tahdi eefwehtiti, kas nesinnaja no skohlas mahzibahm it ne zil, — un tee nestinnataji bij wiffuwairahl no kalpu kahrtas. Waj tas nau behdigi? Pehz likkuma waijag teem 6 pagasteem — bes tahs — wehl 3 skohlas zelt; — warbuht ka to drihsuna peeredesfim, jo ta swarriga leeta irr tiklab no ritterschastneefceem, ka arri no ritterschastes komitejas appreefchaná nemta. Tad wehl abbas schim brihscham strahda pee ta darba, seminaru no pagasta skohlas schkirt. Ka nu stahw tur ar to zenschanohs pehz derrigahm mahzibahm un kreetnahm sinnaschanahm? Saimneeki, kur-reem Deews tuklaku rohku dewis, ahtraki nerimst, kamehr winnu dehli wismas pag. skohlu zauri isect. Bet schinnis beidsamajós 10 gaddós leelaka dalka wez-zaku ar tahm sinnaschanahm, to dehli paschu skohlás eeguwufchi, nau wehl meerá, tee suhta tohs tuwakajá kreisskohlá tik ilgi, kamehr tee gattawi isnahl. Bes jeb kaut kahdas usleelishanas warr to fazziht, ka ritterschasté gandrihs neweenu nemahzitu faimneeka dehlu ne-atraddihs. — Bet ka nu stahw ar tahm faimneeku meit-nahm? Pawiffam atschgahrni. La finta dalka proht kauna deht wahzu wallodu pamihstiht, no smalkeem roh-kas darbeem un zittahm seewisfchu sinnaschanahm tik fa-grahbhtas. Schai leeta irr tik wezzaki ween wainigi. Kalpi suhta fawus behrnus par seemu skohlá, bet deht ruhmes truhkuma teel gauscham mas usremti; retti kahds suhta par waffaru.

No **Sunnakstes** tikla Latw. Uw. Nr. 36. sinnohts, ka tur pee tahs lihdschinnigas draudses skohlas tikschohht zaur zeen. mahzitaja Stender kunga gahdaschanu wehl weena augstaka mahzibas klasse peetaistita klahht un par palihgu peenemschohht G. H. Bertram kungu. Mahziba fahfchotees Oktobera mehnescha fahkumá. Sunnakstes zeen. mahzitajs jau fen par to ruhpedamees, arri teem masahl spehzigeem laudihm fawá draudse pee kreetnas

behrnu isskohlshanas peepalihdscht, bij ar Bertram kungu norunnajis, ar nodohmatu skohlas-behrnu skaitli weenu augstaku mahzibas klassi draudses skohlá atwehrt. Bet schis kahrotais skohlas behrnu pulzinsch wehl nau falassijees — un schis tad irr tas eemeflis, kapehz ta mahziba schinni klassé wehl nau pat pehz Mahrtineem warejusi fahktees. Tak nepaleekam ir tad wehl issamif-fuschí par muhsu usfahkteen publineem; zerram, ka drihs ir tee masahl spehzigi laudis atfihš to swarrigu mantu, ko skohlas winnu behrneem pasneeds — un sinnahs to wihru aizinaschanas zeenihht, kas par winnu dwehfefes labbumu stahw nomohdá. B.

Behterburga. Us Keisara pawehli pee Masflawas universitetes irr 6 stipendiji, katrs no 400 rubl. eezelti preefch tahdeem, kas grihb studeerecht par krewu wallo-das skohlmeistereem un tad pehzahl 6 gaddus eet par skohlmeistereem zin-nasijás Lehrpattas skohl. aprinki. Jaunefceem, kas us to meldahs, waijag buht no dšim-muma krewweem. S.

Liptumuischas basnizina.

Latw. Uwises nu jau daschas sinnas ihpaschi par schejeenes skohlu irr pasneeguschas. Un teefcham arri japrezajahs, kahds jaurtis gars sché walda behrnu skoh-lofchaná un basnizas apmekleschaná. Dohmaju, ka par schejeenes skohlu Latweeschu Uwises jau dauds ko eeweh-rojamu irr sinnojuschas un tiklai par to majo basnizinu jeb luhgshanas nammu man wehl atleekahs kahds wahrdinsch ko fazziht. Lihds 1848. gaddam sché wehl nebija ne kahdas basnizinas; tad Deewa-kalposchanu noturreja schejeenes uskohptá Gluhda krogá; bet draudse drihs atgahdajahs, ka ta nau wis ihsta peeklahjiba, krogá aisweenu jo prohjam Deew-wahrdus turreht un tapehz knaschi us to dewahs, ihpaschu luhgshanas-nammu jeb basnizinu zelt. Basnizas waldishana to eeredsedama, zil tohti schi draudsite preefch fawas basnizinas zelscha-nas ruhpejahs, arri no fawas puffes tai labbai leetai dahwaja 2000 rubulu f. un tá kè 29. September 1848. gaddá eefwehtija scho lihds schodeenai kè wehl — lai gan truhkumigi — pastahwedamu Deewa namminu. Schogadd, 29. September draudse sché noswinneja schihs basnizinas 25 gadda-swehtkus. Basnizina bij schai deená pilna ais laudihm, kas ar pateizigu sirdi atminnejahs us wiffu to pagahjuschu laiku un no Deewa luhdsahs wiffu labbu eegribbeschanu un isweizibu pee

basnizinas tablakas apmeklēšanas un apkopšanas. Ihpaschi pateizibu bij schinni deenā pelnījūšchi zeen. tagadejs bislapa tehws, kas tobrihd Dohbelē par mahzītaju buhdams, arri par schihs basnizinas usbuhwešchanu jo stipri bij gahdajis un pats to arri eefwehtijis; tad tagadejs Dohbeles Latweešchu draudses mahzītajs, kas wissus 25 gaddus schē uszihtigi bij Deewa kalpošchanu turrejis; wehl schejeenes Lentscha mahjas fainneeks un pehrminderis, kas arri sawu rohku ne kad nebij pa wissu scho laiku tablu turrejis, bet allasch pehz eefwehtšanas palihdsejis un beidsot schjeenes skohlotajs, kas wissu to laiku, kamehr mahzītajs pats schē nau warrejis Deew-wahrdus turreht, irr wiina weeta to ar wissu laipnibu idarrijis. — Gan ir taggad wehl deesgan apkopšanas schē wajadstgas, ihpaschi pee ehrgelitem, tad tomehr draudse par to schē tā ruhpejajs, ka jazerre, ir scho trubkumu drihs redseht peepilditu. Schihs basnizinas wajadšibu draudse schē jau gan pareisi atsinusi, ta gan sinn wiinas wehtibu wisseem tahdeem, kam grubti eefwehtjams 14 un wairaf werstis tablu braukah ut zittu kahdu basnizu Dohbelē waj Zelgawā. Draudse gan preezajajs, kad ihpaschi seemas laikā nau ar kristijameem behrineem tablu jabrau; un tohs tā pa lauku jafalde. Lai Deews palihds schai uszihtigai draudsitei wissas wiinas zibnischanas! C. H. B.

Kursemmes laukškohlu buhšchana 1872/73. g.

Zit wajadšiga leeta skohla laudihm irr, to muhsu deenās jau gan wissi atsiht un tee laiki nu buhs aigahjuschi, kur skohlas mahzibu turreja par newajadšigu, ir pat skahdigu. Mahzitee sneeds rohku un speklus, ka warr lauschu skohlas pazelt, ta ewangeliska basniza eeskatta skohlu par weenu no saweem wissuwarrigeem darba laukeem; laudis paschi sahš dsihtees, ka warr arri daku eemantot no tahm zilwezibas garrigahm mantahm. Schi atjehgšchana gan wehl nau senna. Gaddu simtenšir par muhsu semmiti gahjuschi, kur preešch lauschu skohlošanas nekas nenotika; sinams toreis arri pee augstahm kahrtahm gahja tapat. Reformazijas (tizibas atjaunoschanas) laiki bij tee, kur arri Kursemmē sahka us lauschu skohlahm dohmaht. Kursemmes pirmais herzogs Gottards Kettlers ar sawu gaischu prahtu nopratta to wajadšibu pehz lauschu skohlošanas un ar sawu pawehli no 1567. g. ne til ween par basnijahm gahdaja, bet arri jau par skohlahm. Bet pee wiina pehznahkameem tais daschadu jukku behdu laikos, aiš stihdehm sawā starpā un karrošchanahm pret eenaidneekem newarreja tas meera darbs, ta skohlas buhšchana tahlakti plaukt. Un tomehr jafalka, ka arri jau tanni laikā tappa daschi labbi sohli pasperti; latweešchi nahza pee lassišchanas. Kad to usluhojam, ka bes skohlahm un ihsteem skohlotajeem, bes mahzibas zekka rahditajeem, laudis tatschu til tablu kua, ka arri

tur, kur wehl skohlu trubst jeb tahdas nezil fen irr, gandrihs wissi proht lassiht, tad newarram zittadi, ka wissu gohdu doht teem, kas us to lihdsesjuschi. Lassiht praschana irr tas pamats no wissas tablakas mahzibas; un kad arri gaddijees, ka wihri, kas lassišchanā ween eemahziti, paschi no sewis dsihdamees irr augstahs mahzibas safneeguschi, tad tas til retteem irr spehjams, preešch leela pulka irr wajadšihgs, ka teem netrubst skohlas zekka rahdišanas. Kursemmes semneeku likkumu grahmata (1818) usdewa, il us 1000 dwehselem weenu skohlu zelt un usurreht. Widssemmes semn. likkumi to leetu gruntigaki nodibbinaja, nolikka strahpes, ja behrns no skohlas tohp atrauts, nospreeda skohlas laiku un stundas, usfraudšibu un sinas dohschana, ischškir draudses skohlas un pagasta št.; tā tad Wids. skohlas buhšchana irr leelakā kahrtibā ne ka pee mums.

Kursemmes laukškohlas irr wehl jaunās: Sehripils pr. aprinki irr 2 no isg. gaddu simtena (Merretā 1783, Kaldabrunnā 1791), Preekulē no 1780. g. un wehl 5 wezžas skohlas Grohbina un 1 Leepajas draudšē.

1800—1830 irr zeltas 9 skohl.

1820—1840 " " 30 " "

1840—1860 " " 106 " u. t. pr.

No tahm usdohtahm draudsehm bij 34, kur wissi eefwehtijami behrni bij skohlā bijuschi. (Dohbelē 7, Grohbina 6, Sehripilli 6, Kuldiga 6, Piltene 4, Bauška 4, Randawā 1.) Zaur zaurim isg. gaddā starp eefwehtijameem jaunekteem bij wehl 26 procentes skohlas nebijuschu. Deht flaidrakas sinaschanas neffam scho skohlu rulli:

Prabh. uprinki.	Draudšes.	Skohlas.	Š to simtēri.	Seemas skohlent.		Wassar. skohl.	
				Puf.	Met.	Puf.	Met.
Dohbele	15	57	61	2664	1322	831	341
Grohbina	13	65	66	2303	1174	335	68
Bauška	13	41	48	1616	715	553	176
Sehripils	15	66	75	1776	832	204	43
Piltene	14	40	41	1534	622	117	16
Randawa	10	35	38	1237	670	343	98
Kuldiga	11	42	46	1250	786	175	71
Zelgawa	2	8	12	578	330	272	159
Kohpā	93	354	387	12958	6451	2830	972

Skohlu pawissam taggad irr 354. (8 wairahš kā pehrn.) Pehz likkuma wehl ar weenu trubst 106 skohlas (trescha daka no tahm trubst krohna draudšes) 8 jaunās skohlas stahw buhwē.

No tahm 354 skohlahm irr 8 kaktu skohlas bes kahda drohscha pamatta, 21 irr til lassišchanas skohlas, 7 masu behrnu št. un 5 tahdas, kur netohp ne rehšina schana mahzihts, tā tad til atleek ihsti 313 laukškohlas

45 fkolahm wehl truhft fawa pastahwiga namma (Sehrpilli 20, Grohbinâ 15.) 55 fkolahs irr kesteru mahjâs.

Pawiffam bij 387 fkolotaji (11 peenahfufchi flahht), starp teem bij 11 feewifchki. Masa pufse irr no seminaristeen. Wissus zaur zaurim rehkinohht isnahf lohne uf katru fkolmeisteri 209 rubl. Tahs labbakahs lohnes makfa Jelgawâ, Bauškâ, Dohbelê, semmakahs Kuldigâ, Grohbinâ, Sehrpilli. Randawas apr. atrohd fkolmeisteri ar 30 rubl. lohni, Piltene no 30 un 34 rbl., Kuldigâ no 15 un 33 rbl., Sehrpillen apr. no 11 un 17 rbl.!!! Wehl bij 76 fkolotaji, kas zittus amatus kohpj.

Skohlenu fkaits irr atfal audsis par 839 un istaijja pehrn 19,409 (12958 puif. un 6451 meit.). Wassaras fkolenu fkaits bij 3802 (972 meit.), wissumasahf tahdu bij Piltene un Sehrpilli. Par meitenehm tohp wehl mas gabdahts, ik uf 100 puif. nahf tik 49 meitenes, wiswairahf meitenes fkolahs atrohd Kuldigâ un Jelgawâ, wissumasahf Bauškâ un Piltene.

Zaur zaurim uf 1 fkolotaju nahza 50 fkolahsbehrni. Wehl irr 17 fkolahs, kur 1 fkolotajam jamahza wairahf kâ 100 behrni. (Zf. Mitth. u. Nachr.)

Ta Deewa mahjitaja Jahna Parahdischanas grahmata.

(Beigums.)

3. Ta ohtra augfchamzelschana un ta ohtra nahwe. 11—15. Jahnis redseja leelu bastu gohdibas krehflu un no ta waiga, kas us to sehdeja, behdja seme un debefs, un teem weeta netapa atrasta. 11. Schee wahrdi apfihme ne ween fohdibas isbailes kâ 6, 13. un 16, 20., bet kâ pateesi debefs un seme sudihš, kâ Pehteris to parahda 2â gr. 3, 10—11. zaur uguna karstumu noteekam. Tas, kas fehsh uf ta krehfla, irr tas Kungs Jesus Kristus, kam ta fohdiba irr atwehleta. Wisi mirufchi augfchamzelschees stahw wina preefchâ; ta irr ta ohtra augfchamzelschana, no kuras Jesus faka: ta stunda nahf, kurâ wisi, kas irr kapenes, wina balsi dsirdehs un ilses ahra. Jahn. 5, 28—29. wisi tee, kas pirmâ augfchamzelschanâ wehl nebija isnahfufchi no kapeem (20, 5.), tagad tohp usmohdinati. Ta juhra dewa tohs mirufchus, kas eefsch tahs bija, un ta nahwe un ta ele dewa tohs mirufchus, kas eefsch tahm bija (wina tahs meefas, fchi tahs dwehfeles). 13. Jahnis reds wifus tohs mirufchus stahwam preefch Deewa, un tahs grahmatas tapa atwehrtas, kurâs winu darbi tapa rakstiti, un aridsan ta dsihwibas grahmata tapa atwehrta, kas tohp minetas 3, 5., kurâ rakstiti tee, kas to muhschigo dsihwofchanu eemantohs. Un wisi tapa teefati pehz ta, kas tais grahmatâs irr rakstihš. 12. fchi augfchamzelschana irr diwlahrtiga, uf dsihwibu un uf fohdibu. Jahn. 5, 29. Tee nolahdeti no-ees

uf to muhschigu uguni. Ta nahwe un ta ele tapa eemeftas tai ugunigâ fanki. 19, 20; 20, 10. no nahwes un eles nu wairs ne-atleekahs nekahda pestifchana; ta irr ta ohtra nahwe jeb ta muhschiga nahwe, kurâ no-ees wisi, kas ne tohp atrasti dsihwibas grahmatâ rakstiti. (20, 14—15.) ar meesu un dwehfele. ff. Dahnj. 12, 4.

e. tschetpazmita parahdischana,

ta jauna Jerusaleme.

21—22, 17.

1. Ur to pastara fohdibu irr nahfufi ta debefs walstibas peepildischana. Ta weza debefs un seme irr sudischas, jo tas grehts wifu radibu bij famaitajis; mehs gaidam, faka Pehters 2 gr. 3, 13. pehz wina apfohlischanas jaunâs debefs un jaunu semi, kurâ taisniba mahjo. Jahnis redseja jaunu debesi un jaunu semi, kurâ juhra wairs nau; 1. jo juhra ar faweem nemeerigeem wisaeem irr kahriba trakofchanai par lihdsibu. Jahnis redseja no debefs nokahpjam to swehto pilsehtu, to jauno Jerusalemi, fataistitu ik kâ fawam wihram iigresnotu bruhiti. (2.) Ko Jesus bij apfohlijis Willidelfius draudsei. 3, 12. Seela balsi no debefs fazija: Redsi, tas Deewa dsihwoflis pee teem zilwekeem, un wintch mahjohs pee teem un tee buhs wina laudis un wintch, tas Deews, buhs pee teem, wineem par Deewu. 4. Un tas irr peepildihts, ko weens no teem wezajeem bij fazijis. 7, 17. Deews noschahwehs wifu afaras un ta nahwe nedš behdas, nedš brehffschana nedš raises wairs buhs. 4. Tas, kas us ta gohda krehfla sehdeja, fazija: Es wifas leetas daru jaunâs, 5, un 6 kâ 1, 8: Es dohfschu teem istrufkufcheem no ta dsihwibas uhdensawota bes makfas, apfohlidams teem uswaretajeem, ka wini wifas leetas eemantohs, bet teem bailigeem un netizigeem u. t. pr. to ohtru nahwi. 7—8.

2. Weens no teem septin kauflu engeleem, kas Jahnim to mauflu bij rahdijis, 17, 1. rahda winam tagad to feewu, ta jehra bruhiti, ta irr ta jauna Jerusaleme fawâ no Deewa raditâ glihtumâ. 9—10. (ff. 12, 1.) Jahnis reds winas fpohschumu, 11, winas muhrus, ar 12 wahrteem, kureem bij Jshroekâ ziltu wahrdi usrakstiti. 12—13. un ar 12 pamateem, kureem to apustufu wahrdi bija, 14. tas engelis nu ar selta needru (t. i. mehra kohflu) mehro to pilsehtu un winas muhrus un wahrtus, 15—17. par sismi, ka tee muhschigi pastahwehs, ka aridsan 11, 12. tas Deewa nams tapa mehrohts; winas augstums, platumus un garums bija weenahds kâ ta wif-swehtaka weeta wezas deribas Deewa-namâ; jo fchis pilsehts irr ta Deewa nama peepildischana; tee muhri ar tohp mehroti, tee irr no jaspis, dahrga almina; tas pilsehts pats no selta, kas schlihts kâ glahse bija 18. kâ ta juhra preefch Deewa krehfla 4, 6. tee pamati no dahrgeem almineem, 19—20, tee wahrti ar

pehrlehm 21. ihpaſcha Deewa nama eekſch ta pilſehta nau, jo taſ Kungs irr wina namſ. 22. tam pilſehtam neſpibdehſ nedſ ſaule nedſ mehneſſ, jo taſ jehreſ irr wina gaiſchumſ; wina gaiſchumä ſtaigahſ tee ſwehti un tahſ ſemeſ kehniſi ſawu gohdu un ſlawu neſihſ tur eekſchä, 23—24. wiſaſ paſauleſ gohdiba palihdſehſ winu pagohdinahſ; tee wahrti netapſ aiſſlehgti, jo nakſ tur nebuſ un neweenſ ne-ee-eeſ, kaſ irr apgahnihti (21, 8) bet ween tee, kaſ ta jehra dſihwibaſ grahmataſ rakſiti. 25—27

3. No Deewa un ta jehra gohda krehſla iſtekk dſihwibaſ uhdenſ 22, 1. ko tee iſtwihkluſchi dſerſ. 21, 6. pee tahſ upeſ taſ dſihwibaſ lohſ, kaſ biſa paradihje, neſdamſ auguſ iſ weenä mehneſi; wina lapas irr teem laudihm par dſeedinaſchanu. 2. Ka no ta ehdami pee meeſaſ pilditi ar dſihwibaſ ſpehkeem dſihwo muhſchigi. Neſahdſ nolahdehtſ buhſ tur eekſchä, bet Deewa un ta jehra gohda krehſliſ buhſ tur eekſchä, wina kalpi winam kalpoſ un wina waigu redſehſ un wina wahrdeſ buhſ pee winu peerehm. 3—4. 5. ka 21, 23 un 25. Taſ engelſ apleezina, ka ſchee wahrdi irr pareſſigi, un ka tee notikſ drihſ. Swehtigi irr tee, kaſ ſchiſ grahmataſ wahrduſ turehſ, ko Deewſ ſawu engelſ irr ſuhtijſ, ſaweem kalpeem rahdiht. 6—7. Jahniſ apleezina, ka winſch wiſaſ ſchahſ leetaſ irr redſejſ un dſirdeſejſ. Winſch atkal grihb to engelſ peeluhgt, bet taſ nelauj, ka 19, 10. 8—9. Lai tohſ praweſſchu wahrduſ ſchini grahmataſ ne-aiſſeegele, jo taſ notikſ ahtri, lai nu iſſkatſ tiza wai netiza, un atgreſſchahſ wai ne-atgreſſchahſ, 10—11. bet taſ Kungſ nahſ drihſ ar ſawu algu, iſſweenam nomakſaht pehz wina darbeem. 12. Beidſoht taſ Kungſ patſ wehl runa ſawu wahrdu ſazidamſ: Eſ eſmu taſ A un taſ D. 13. Jahniſ ſaka: Swehtigi irr tee, kaſ wina bauſtuſ tura, ka winu wara eſoht par to dſihwibaſ lohſu (22, 2.) un tee war ee-eeſ zaur teem wahrteem pilſehta, bet abraſ palikſ wiſi neſchſihſti: (ſuni)burwi u. t. pr. 14—15. Wehl Jeſuſ ſaka, ka winſch patſ ſawu engelſ ſuhtijſ, ſchahſ leetaſ paſludinahſ tahm Deewa draudſehm, kaſ 1, 4. minetaſ; winſch ta Dahwida ſakne, 5, 5. ta rihtaſwaigſne ſk. 2, 28. Un taſ Garſ un ta bruhte ſaka: Nahz. Un kaſ to dſird lai ſaka: nahz, un kam twihkſt, taſ lai nahſ un kam grihahſ, taſ lai nem to dſihwibaſ uhdeni beſ makſaſ...

4. Ko mahzameeſ ſchini parahdiſchanä? Ta mumeſ parahda to peepildiſchanu, ka Deewſ un zilweſt irr ſalihdſinatti, debefſ un ſeme ſameenotaſ; jo taſ gohda-krehſliſ, kaſ irr debefſiſ, irr tagad wiſ ſemeſ tai ſwehta pilſehta 22, 3., taſ Deewa dſihwoſliſ irr pee teem zilweſteem. 21, 3. Wiſaſ leetaſ irr jaunatſ palikluſſchahſ, 21, 5. ihpaſcha Deewa nama tai jaunä pilſehta nau, jo winſch patſ irr Deewa namſ. Saule tur neſpibd, jo

taſ Kungſ irr ta ſaule; juhra un nakſ tur wairſ nau. Ta jaunä Jeruſaleme irr pate ta bruhte ſawä peepildiſchanä. Taſ patſ engelſ, kaſ Jahnim bij parahdiſje to ſeewu, ka ta bij palikluſi par mauku un to ſwehto pilſehtu, ka winſch bij palizſi par Bahbelſi, Jahnim nu atkal rahda, ka ta irr atjaunota un palikluſi par to jaunä Jeruſalemi; kuraſ pirmajaſ Jeruſalemeſ preekſſchſihme irr peepildita ta wiſſwehtaka weeta, kuraſ Deewſ peemahjo, un tekk taſ dſihwibaſ uhdenſ un aug taſ dſihwibaſ lohſ, tahſ pirmatſ parahdiſſehſ wiſſwehtaka peepildiſchana. Taſ pilſehtſ irr ta draudſe, tahſ draudſehſ lohzekti jeb ta pilſehta eedſihwotaji irr wiſi preeſteri, winatſ glihtumſ irr Deewa glihtumſ. Iſhraeſ irr winai par preekſſchſihmi, wiſaſ apſohliſchanaſ Iſhraeſim dohtaſ, pee winatſ irr peepildijunſchahſ; tapehz Iſhraeſa ziltu wahrdi ſtahw uſ teem wahrteem. Bet tahſ draudſehſ pamatſ ar to apuſtufu mahziba; tapehz winu wahrdi ſtahw uſ teem pamateem.

Gala wahrdeſ. 18—21. Jahniſ apleezina wiſeem, ja kaſ pee ſcheem wahrdeem ko peelikſ, tad Deewſ uſ wina likſ tahſ mohzibaſ, kaſ te rakſitaſ; bet ja kaſ no teem wahrdeem ko atnemſ, tad Deewſ no wina atrauſ to datu pee ta ſw. pilſehta un pabeidſ ar teem wahrdeem: Nahz, ak Kungſ Jeſu! „Eſ nahku drihſ“ ſchee wahrdi atſkann daudſchahrtigi ſchäi beidſamä nodatä, un wiſaſ ſchäi grahmataſ. Lai winu gaidam un ſataiſameeſ uſ wina nahſſchanaſ; tamdehſ ſchiſ grahmataſ parahdiſchanaſ tai draudſei, tai bruhteſ irr dohtaſ.

Breekſch Jelgawaſ Latw. kurlmehmo ſkoblaſ tappa eemakſati:

no Balgalleſ dr. (2. dahw.)	1 rbl.
„ Kuzawaſ dr. (3. dahw.)	5 „
„ Leepajaſ latw. dr. (2. dahw.)	6 „
„ Baldohneſ dr. (4. dahw.)	5 „
„ Jelg. Wahzu dr. keſtera dahwana, kaſ atraddahſ upuri	3 „
„ Stendeſ dr. (2. dahw.)	11 „

pawiffam 31 rbl.

Jelgawä, 3. Dezember 1873.

Mahz. H. Schulz,
kurlmehmo ſkobl. direktorſ no Kurl. puffeſ.

Breekſch Samaraſ badda zeetejeem pee man- nim eemakſati un gubernatora kanzelleja atdohti:

no Baldohneſ dr.	6 rubl. f.
„ Meſchohtneſ dr.	10 „

Mahzitajaſ H. Schulz.

Latw. Wiſſſchu apgahdatajaſ: J. W. Safranomiecz.

No zenſureſ atwehlehtſ. Riſgä, 6. Dezember 1873.

Drucktahtſ pee J. W. Steffenbagen un dehta.